

Groninger somberheid in nieuw boek Els Pelgrom

'Ongeboren Roulf', het nieuwe boek van Els Pelgrom, is een nawee uit de tijd dat de schrijfster in de provincie Groningen woonde. Het verhaal is gesitueerd in 'het hoge noorden'. Het boek begint met het gedicht 'Ongeboren Roulf' van de Groninger D.S. Hovinga uit zijn bundel 'Miemern in Twijduustern'. Roulf was in de provincie een veelgebruikte voornaam maar met de Groningse uitdrukking 'ongeboren Roulf' werd 'Hansje in de kelder' bedoeld, het nog ongeboren kind op wiens welvaren een dronk werd uitgebracht.

Het Nieuw Groninger Woordenboek geeft echter nog een verklaring van deze uitdrukking bij monde van dr. W. de Vries: 'Iemands schaduw'. Voor het gedicht van Hovinga, dat Pelgrom heeft uitgewerkt, geldt deze laatste betekenis. In Pelgroms boek lijken beide verklaringen samengesmolten. Het verhaal speelt zich af op het platteland in het begin van deze eeuw in een boerderij genaamd 'De Goldhoorn' (de koude hoek), waar 'gierigheid, luiheid en vadsigheid hand in hand gingen'.

Er worden twee kinderen gebaard door de boerin — een

meisje en een jongen — en Berta, de keukenmeid, schenkt na vele jaren (zwanger) wachten het leven aan Roulf. Als hij op de wereld komt is het al een grote jongen die kan lopen en praten maar hij is overal bang voor. Hij komt alleen tevoorschijn wanneer het donker is (iemands schaduw).

In het boek volgje het harde, kille leven op het Groninger platteland van de vrekkige boer, de aartsluie boerin, de vraatzuchtige dochter, een eenzame hardwerkende keukenmeid en de bange Roulf. Alleen de zoon groeit tegen de verdrukking in op tot een flin-

ke, zachtmoedige man. Hij is ondernemend en is dan ook de gene die Roulf ontdekt. Er ontwikkelt zich tussen hen een blijvende vriendschap.

Zoals veel van Pelgroms laatste boeken is 'Ongeboren Roulf' niet speciaal een jeugdboek. Het is een prachtig geschreven, soms wat somber verhaal gebaseerd op de realiteit. Het is goed leesbaar voor kinderen vanaf een jaar of elf maar ook volwassenen zal het boeien.

GD 30.3.93

Els Pelgrom: 'Ongeboren Roulf'. Tekeningen: Jan Jutte. Uitgeverij Querido, Amsterdam. Prijs: f 29,90.